

Fullmäktigemotion / Planmässighet i köp av skogar och skogsområden

Stadsfullmäktige 23.10.2023 § 113
39/00.01.06/2023

Ledamöterna Risto Koljonen och Mauri Lahti lade fram följande fullmäktigemotion:

"Karleby stad äger ca 4 400 ha skogsbruksmark varav ca 4 050 ha är produktiv skogsmark. Skogarna har delats in i tre kategorier: 1) park-, när-, rekreations- och frilufsskogar (ca 1 300 ha); 2) skyddade och fridlysta skogar samt värdeskogar (ca 590 ha); 3) ekonomiskogar (ca 2 350 ha). Skogarnas årliga bruttoinkomst (skogsvårdskostnader har inte dragits av) är i genomsnitt ca 400 000 € per år.

Karleby stad har under det senaste året köpt många skogsskiften på olika håll i Karleby. Sedan maj 2023 har ca 110 ha skog köpts enligt stadsstyrelsens beslut. Vissa av köpen har tydligt utgått från planering av markanvändningen, men inte i de flesta fallen. För de här köpen har regelbundet använts samma motivering: Till följd av byggande har på 2020-talet ca 25 ha (bl.a. Linnusperä, Puntusstranden, Biskopsbacken) av trädbestånd och skogsmarker som staden äger försvunnit. Nya planer har gjorts för ca 135 ha skogsmark (bl.a. Kronporten, Topparbacken). Av gamla planer och markbyten kommer de närmaste åren minst ca 30 ha (bl.a. Yxpila, Palmaträsket) att förverkligas. Man kan räkna att sammanlagt ca 185 ha av skogsmarksareal som staden äger försvinner eller kommer att försvinna.

Vad gäller anskaffningar hänvisar man ofta också till Karleby stads skogsprogram 2022–2031, att anskaffningen följer Karleby stads skogsprogram. I skogsprogrammet tar man dock relativt lite ställning till själva anskaffningen av skog, man koncentrerar sig närmast på vården av nuvarande skogsegendom och hur den genomförs. I skogsprogrammet finns ett par teman och metoder som förordar anskaffning av skog. Ett tema är "Skyddade och fridlysta arealen utökas" för vilket som metod har tagits in: "Lämpliga natur- och/eller livsmiljöobjekt anskaffas med hjälp av markköp". Skogsprogrammet stöder därmed anskaffningen av skog som kan skyddas. I skogsprogrammet har som en metod som klimatåtgärd också tagits in ersättning av den skogsareal som försvinner med exempelvis markanskaffning. Metoden anknyter också till Karleby stads kolneutralitetsprojekt (Hinku), som tills vidare inte har fortskridit så långt att det skulle stödja dessa s.k. kompensationsköp. Kompensationstänkandet kan i dessa fall mycket väl ifrågasättas som enbart en skenbar handling, eftersom områdena oberoende av vem som äger dem skulle ha fortsatt att vara skogsområden. Att staden köper skogsområden garanterar inte att det inte sker huggning där.

Skogen sköts ju enligt Karleby stads skogsskötselprogram som åter har lagts upp utgående från Karlebys skogsstrategi 2022–2031.

Köp av skogar har också motiverats med långtidsinvesteringar. Avkastningen av köpen kan dock inte uppskattas innan man beslutat om hur ifrågavarande skogsskifte kommer att användas, till vilken skogsklass de placeras. När investeringsmotiveringen används borde man också beakta tilläggsutgiften som den produktiva skogsarealen medför skogsvården, och då kunde investeringens lönsamhet uppskattas som helhet och till och med jämföras med stadens andra investeringar och deras lönsamhet. Man borde också kunna avstå från sådana skogsskiften som inte har finansierings- eller andra motiveringar som stöder stadens planering av markanvändningen, såsom exempelvis splittrade skogsskiften som ligger långt borta och vilkas skötselkostnader i förhållande till nyttan är för stora. Ur denna synvinkel skiljer sig inte skogarna från stadens strategiska val såsom portföljbildningen av fastigheter i olika kategorier, där den sista kategorin är att man avstår/säljer.

Syftet med motionen är inte att stoppa köpet av skog utan att utveckla anskaffningen av skogar till planmässig verksamhet som följer en tydlig anskaffningsstrategi. När anskaffning av skog övervägs ska det redan vara känt för vilket ändamål skogen anskaffas. Före köpet ska man veta om det handlar om exempelvis en anskaffning enligt skogsprogrammet för att utöka den skyddade och fridlysta arealen, eller något annat projekt som exempelvis stöder planeringen av markanvändningen. Just nu förefaller anskaffningen av skogar vara minst sagt oplanerad och varje anskaffning motiveras med många generella motiveringar som till och med kan stå i strid med varandra.

Det pågår en utvecklingsfas i Karleby stad och investeringskostnaderna ökar kraftigt. Också köp av skogar är investeringsverksamhet och då borde nödvändigheten av varje investering bedömas tillräckligt ingående. Karleby stad bör göra upp en tydlig långtidsplan med tillhörande åtgärdsprogram och uppföljning om på vilka grunder anskaffningen av skogar och andra motsvarande markområden förverkligas i fortsättningen. Staden ska före den egentliga anskaffningen ha en tydlig ståndpunkt om för vilken användning och hur ifrågavarande skogsskifte, som ska köpas, kategoriseras.”

Bilaga A § 113 Undertecknad fullmäktigemotion (på finska)

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade anteckna motionen i sitt protokoll och ge den till stadsstyrelsen för behandling.